

L'espill (1455-1461)

Jaume Roig

Totes les experiències del protagonista amb les dones són autènticament un desastre

La literatura catalana de del S. XV té més mostres d'anticlericalisme, misogínia i crítica a la societat que la literatura castellana del mateix període.

En aquesta època hi ha presència de la sàtira a tota Europa (dones, avarícia, vanitat, vestit, costums, classes socials i religioses).

L'espill mostra un panorama pessimista de la vida, tal volta a causa de la pesta d'aquells anys. L'autor ens mostra unes dones luxurioses, presumides, amants dels diners, difamadores, envejoses i malvades.

Aquesta obra de Jaume Roig inicia l'Escola satírica valenciana amb *Lo procés de les olives* de

Bernat Fenollar i *Lo somni de Joan Joan* de Joan Gassull.

L'espill

Conta la història d'un personatge que en un principi és un vagabund, després intenta establir-se amb el matrimoni i que al final busca refugi en la contemplació i la penitència.

La misogínia

Apareix també en escriptors com Eiximenis, Vicent Ferrer i Bernat Metge. Les arrels d'aquest corrent rauen en els orígens de la tradició cristiana d'Adam i Eva, car ella fou la provocadora del pecat. A partir doncs d'aquest succés totes les dones, per extensió, foren les culpables en una societat medieval plena de prejudicis.

Aristòtil creia que la dona s'integrava en la natura on se sometia a l'home perquè ell era qui posseïa la força i el poder eficaç i efectiu.

L'església recull més tard aqueixa herència filosòfica. Això es veu en la gènesi: "Estaràs sota la potestat del teu marit i ell el dominarà". Segons Sant Agustí al gènesi . "El baró és la intel·ligència, i la dona els sentits del cos"

Segons l'autor els homes han de defugir les dones perquè són dolentes, excepte Maria la Mare de Déu

Les societats matriarcals han estat perseguides al llarg de la història. Per exemple les amazones de Brasil o les tribus dels indis d'Amèrica. Aquestes s'organitzaven al voltant de la gent gran per la seua experiència i sabiduria. Cosa impensable hui en dia en el món occidental.

Tot aquest masclisme medieval es pot remarcar també en el refranyer popular. Vet ací uns exemples:

- a) La dona en casa i l'home en la plaça.
- b) La muller, sempre al marit, li tindrà ben fet el llit.
- c) Dona que parla llatí no la vull jo per a mi.
- d) La dona és tan mudable com el vent i de les seues paraules no faràs fonament.
- e) La dona que ix molt al carrer sol tindre la casa com un femer.
- f) Dona bona i hermosa: perillosa.

L' ús sexista de la llengua al S. XXI

Tants segles després de la publicació de *l' espill* ens adonem que la majoria de la societat continua sent masclista quan parla. Fixem-nos en aquests exemples:

- 1) Ús habitual dels diminutius referit al sexe femení.
- 2) Els adjectius “dolça, amable...”
- 3) Associació d'alguns verbs a homes i dones: “rentar, planxar, acaronar” i “treballar, llegir i manar”.

Quins consells podem aportar?

- a) La dona pot tenir més oficis que el de mestressa, és a dir, directora, conductora, enginyera...
- b) Hem de substituir les paraules “home/homes” quan ens referim a un grup heterogeni i emprar mots genèrics com “éssers humans o persones”.
- c) Hauríem d'evitar el plural masculí “els valencians” quan ens referim a “el poble valencià”.

“Doncs jo dic que totes les dones, de qualsevol estat, color, edat, llei, condició, grans i majors, menudes o mínimes, joves velles, lletges o belles, malaltes o sanes, cristianes, jueves o mores, negres o mulates, roges o blanques, dretes o esquerranes, geperudes, xarradores o mudes, lliures o esclaves, si són vives, creuen que és cert tot allò que somnien. Del que no han vist parlen amb seguretat, sense oir ni l’acusació ni la defensa, només per presumir. Sentencien que és cert sense saber de què parlen. S’alegren de mentir i són molt volubles. El seu somriure és fals, riuen i ploren falsament, diuen que es moren quan estan més sanes, i quan tenen pateixen febres res no fan per curar-se i solen fingir que els fa mal alguna cosa només per aconseguir allò que volen.”

EXERCICIS

1.- Per comprovar que has assimilat aquest concepte intenta descobrir quins titulars de notícies porten implícit traces de masclisme:

- a) Els treballadors rebran ajuda familiar per esposa i fills (document oficial).
- b) A l' estadi hi havia molts aficionats i també dones (ràdio)
- c) Els gibraltarenys tenen tots els avantatges peninsulars: dones, sol, vi i música. (premsa).
- d) Dones sanitaris i advocats demanen una reforma urgent de la llei d' interrupció de l' embaràs.

2.- A continuació tens un enllaç on trobaràs, entre d'altres, tres anuncis de Martini. Fixa't en la comunicació no-verbal (de vegades, més comunicativa que la verbal) i sobretot en tot allò que està relacionat amb el paper de la dona en la societat contemporània i la

utilització d' aquestes com a objectes sexuals. Fixa't que aquesta activitat té com a objectiu que sigues capaç de relacionar tot allò que hem explicat sobre la misoginia en un dels tres espots.

<https://prezi.com/qoxlc5boyrf5/la-publicitat-com-a-eina-comunicativa/>